

МАЗМУН

ТИЛ ҲАМ АДЕБИЯТ

Shirnazarova Z.A. Xorijiy tillarni o'qitishda madaniyatlararo muloqot kompetensiyasini rivojlantirish
Ishmatova O.S. Fonetik ritmika maxsus metodikalarining ritmika va logoritmikadan farqli jihatlari

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Абидова Н.З. Таълимий инклюзия шароитида касбий-педагогик фаолият хусусиятлари

Yunusova X. Sh. Inklyuziv ta'lim O'zbekistonda insonparvar ta'lim shakli sifatida

Қурбанова М.Э. Органик кимё дарсларида педагогик методлардан фойдаланишни ўргатиш

Кобилова Ш.Х. Педагогик инновацион таълим кластер асосида халқ таълимида инклюзив муҳитни яратиш юзасидан ижтимоий-педагогик ёндашув

Dehqonova M. G'. Bo'lajak maxsus pedagoglarni kasbga qiziqishini oshirish yo'llari

Гаюпова С.Х. Замонавий талаба шахсини шакллантиришнинг ўзига хос жиҳатлари

Sayfullayeva I .Q. Bo'lajak logopedlarni kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning huquqiy-me'yoriy asoslari

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ҲАМ РУЎХИЙЛИҚ ТИЙКАРЛАРИ, ТАРИЙХ, ФИЛОСОФИЯ

Abdumajitov A. Manzara janrining tasviri san'atdagi o'rniva O'rol Tansiqboyev ijodi

Abduljalilova Sh.A. Oliy ta'lim muassasalari o'ituvchilarinig pedagogik tasavvur va uning fazilatleri

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Рузиқулович Б.Ж. Физиканинг “Механика” бўлимига оид турли типдаги ностандарт масалаларни ечиш методикасининг назарий асослари

БАСЛАЎЫШ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТӘРБИЯ

Pulatxo'jaeva M. R. Nutqida nuqsoni bo'lgan bolalarda nafas funksiyasini va nutqiy nafasini rivojlantirish

ФИЗИКАЛЫҚ ТӘРБИЯ ҲАМ СПОРТ

Buvorayeva G.Sh. Xotin-qizlar salomatligini mustahkamlashda jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarining nazariy asoslari

Нигматуллаева Д., Рахимбердиев Ж., Қўзиева Ф. Олий таълим талаба – ёшларига кураш халқаро мусобақа қоидаларини ўргатишнинг педагогик шарт шароитлари хусусида

Nazarov A. I. Umumta'lim maktablarida voleybolchilarni tayyorlash jarayonining individual va pedagogik xususiyatlari

Shomuratov A.A. Pedagogik ta'lim tizimida talabalarning jismoniy va maxsus tayyorgarligini oshirish

Yusupov E.T. Kurash sportining rivojlanish tarixi

Abdunabiyeв B. Voleybol o'yinida 13-14 yoshli o'quvchilarda texnik taktik tayyorgarlikka o'rgatishda harakatli o'yinlardan foydalanish

Абдулахатов А.Р., Рахимбердиев Ж., Нигматуллаева Д. Олий таълимда кураш фанини ўқитишнинг амалиётдаги ҳолати ва ўргатиш босқичлари

Abduraximov S.D. Gimnastikaning rivojlanishi va bola tarbiyasida tutgan o'рни

Anorboyev B. futbol o'yini texnik–taktik harakatlarini o'rgatishning ilmiy–metodik xususiyatlari

Нигматуллаева Д., Рахимбердиев Ж., Эгамбердиева Р. Кураш фалсафаси

Sabirov A. A. Gimnastika mashqlarini o'rgatishda harakatning ketma–ketligi

Атаханов Х.К. oliy pedagogik ta'lim tizimida talabalarining jismoniy tayyorgarligini oshirish

Казаков Ш.Н. Умумтаълим мактабларида мусиқий гимнастикани ташкил қилиш методикаси

Хаттамов З.О. Эффективности уроков физической воспитания с использованием кластерного метода в начальных классов школах

Хусанбоев А. Н. Управление развитием физических качеств школьников возрастом в 14–15 лет на основе инновационных технологий *(на примере легкой атлетики упражнениях)*

Мирзакулов Ш. Потенциал Хатха–йоги в повышении спортивных показателей в бейсболе кураше

Сайлиева Ф.Т. Развитие динамической силовой выносливости биатлонистов 14–15 лет в подготовительном периоде

ТИЛ ҲАМ ЭДЕБИЯТ

FUTBOL O'YINI TEXNIK-TAKTIK HARAKATLARINI O'RGATISHNING ILMIY-METODIK XUSUSIYATLARI

Anorboyev B.

Chirchiq davlat pedagogika universiteti jismoniy madaniyat metodikasi kafedrası o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada yurtimizda sportning barcha turlari singari futbolni yuqori darajada rivojlantirish uchun olib borilgan islohotlarni chuqur o'rganish, taxlil qilish, sohadagi natijalarni o'rganish, adabiyotlarni taxlil qilish, soha mutaxassislarining olib borgan ilmiy izlanishlarini taqqoslash orqali futbolni o'rgatishning ilmiy-metodik xususiyatlari ishlab chiqildi.

Kalit so'zlar: sport, futbol, futbolchi, ta'lim, nazariy, amaliy, texnika, taktika, o'yin, hakamlik, zarba, to'p, hujum, darvoza, jarayon.

ANNATATION

In this article, in-depth study and analysis of the reforms carried out for the high development of football, like all types of sports in our country, the study of the results in the field, the analysis of the literature, the scientific-methodical features of football training by comparing the scientific researches conducted by experts in the field are developed. released.

Key words: sport, football, football player, education, theoretical, practical, technique, tactics, game, referee, kick, ball, attack, goal, process.

АННОТАЦИЯ

В данной статье проводится углубленное изучение и анализ реформ, проведенных для высокого развития футбола, как и всех видов спорта в нашей стране, изучение результатов на местах, анализ литературы, научно-методический разработаны особенности футбольной тренировки путем сопоставления научных исследований, проведенных специалистами в данной области.

Ключевые слова: спорт, футбол, футболист, воспитание, теоретическое, практическое, техника, тактика, игра, судья, удар, мяч, атака, гол, процесс.

O'zbekistonda barkamol avlodni tarbiyalash, qobiliyatli yoshlarni sportga jalb etish, milliy futbolimizni yanada qo'llab quvvatlash va rivojlantirish uchun shart-sharoitlar yaratish, yosh futbolchilarni tanlab olish va ularda professional mahorat hamda ko'nikmalarni chuqur rivojlantirishni ta'minlash, shuningdek ulardan futbol bo'yicha mamlakat klublari va terma jamoalariga ishonchli zahirani shakllantirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmonlari va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining bir qator qarorlari qabul qilindi. Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoyev "Shuni unutmash kerakki, kela jagimiz poydevori bilim dargohlarida yaratiladi, xalqimizning ertangi kuni qanday bo'lishi farzandlarimizning bugun maktabda qanday ta'lim va tarbiya olishiga bog'liq" deb alohida ta'kidlab o'tganlar. Mamlakatimizdagi bir qancha futbol mutaxassislarining fikricha yosh futbolchilarning texnik taktik ko'nikmalarini egallashda ortda qolishlarni, eng avvalo yosh futbolchilarni tayyorlashning dastlabki bosqichlaridayoq yuzaga keladigan muammolar bilan izohlash mumkin.

Futboldagi yangi va samarali usullarining paydo bo'lishi futbolchilarning harakatlari yuksak darajada bo'lishini talab etmoqda. Har bir futbolchi bir o'yin davomida jamoasining g'alaba qozonishi

uchun ko'pgina harakatlar bajarishadi.

Ko'pgina futbol bo'yicha mutaxassislar R.A.Akramov, M.A.Godik, Yu.N.Lopachev, G.M. Sergeev, I.A. Koshbaxtiev, A.I. Talipjanovlar o'z ishlarida futbolchining o'yindagi to'p bilan, to'psiz va o'yindagi boshqa holat harakatlarini tekshirishgan, ilmiy tadqiqot ishlari olib borishgan.

Futbol o'yinida futbolchilarning asosiy harakatlaridan bir to'p bilan muomalada bo'lishi, ya'ni to'p bilan harakatlanishlar bo'lib, unda futbolchilar to'pga zarba berish, bosh va oyoq bilan maydondagi aldamehi harakatlari, raqibi bilan to'p uchun kurashishi, to'pni olib yurish va to'pni to'xtatish harakatlarini bajarishadi.

N.M. Lyukshinov o'zining tadqiqot ishlarida futbolchining bir o'yindagi to'p bilan harakatlarini kuzatgan. Uning kuzatishicha futbolchining to'pga zarba berishi 37,6% ni, raqibi bilan to'p bilan uchun kurash va fintlar 20,8%, tupni olib yurish 17,7% ni va to'pni tuxtatishlar 23,9% ni tashkil etishini ko'rsatgan. To'pga zarba berishda 83,4% – oyoqda, 16,6% bosh bilan berilar ekan. Shulardan futbolchilar tomonidan oyoqda beriladigan zarbalarining oyoq tovonining ichki qismi bilan 26,5% oyoq yuzasining yon qisim bilan 30,3% eng ko'p zarbalar berilar ekan.

Raqib jamoasining darvozasiga to'p yo'llash, xar bir jamoa futbolchilarining asosiy maqsadidir. Futbolchilar tomondan darvoza tomon yo'llangan zarbalarining oyoqning qaysi qismida samarali bajarilishini M.S. Brilning ishlaridan bilib olishimiz mumkin.

Texnik usullar, bu futbol o'yini vujudga keltirish natijasi demakdir. Yuksak futbol natijalariga erishish ko'p jixatdan futbolchining ana shu xilma xil vositalarni qanchalik to'liq bilishsa, raqib jamoa o'yinchilarni qarshilik ko'rsatayotgan, ko'pincha charchoq ortib borayotgan sharoitda o'yin faoliyatidagi turli holatlarda ularni qanchalik mahorat bilan, samarali qo'llanishga bog'liq.

Hozirgi futboldagi texnik usullar o'yin harakatlari tezligi va aniqligini oshirish uchun kuchdan etarliha tejab foydalanish imkonini beradigan, biomexanika nuqtai nazaridan maqbul harakat tizimi bilan xarakterlanadi.

Futbol texnikasini o'zlashtirib olishdagi qiyinchiliklar, aftidan, shu bilan izohlanadiki, bunda to'pni oyoq va bosh bilan o'ynatish zaruriyati, buning ustigaraqib bilan qattiq olishish zarurati tug'iladi. Ma'lumki, yuqori malakali futbolchining alohida mahorati jismoniy, texnik, nazariy va irodaviy tayyorgarlik kabi asosiy tarkibiy qismlardan iborat bo'ladi, buni esa, o'z navbatida, yosh futbolchilar o'quv-mashq jarayonining samaradorligini oshirishsiz tasavvur etish mumkin emas.

Maxsus adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatdiki, boshlang'ich tayyorgarlik guruhida shug'ullanuvchi yosh futbolchilarning texnik-taktik tayyorgarlik darajalarini xususan tayyorgarlik va musobaqa davrlarida nazorat qilish, maxsus bayonnomalarda qayd etilgan ahamiyatli ko'rsatkichlarni tahlil qilish orqali yaratilgan xulosalar futbolchilarni tayyorlash jarayonida asosiy ahamiyatga ega. Individual yoki jamoaviy kuzatuv natijalariga asoslanib, futbolchilarning jismoniy, texnik, taktik, psixologik tayyorgarlik tomonlariga shubhasiz, pedagogik ta'sir etish imkoni bo'ladi.

Mashg'ulotlarda yosh futbolchilarga jismoniy rivojlanish, texnik-taktik mashqlar haqida atroflicha nazariy ma'lumotlarni berib borish shuningdek sport inshootlari, sport kiyimlari, asbob uskunalari bilan tanishtirish va eng muhim musobaqalar o'tkazish, hakamlik qilish, doir amaliy maslahatlar berish muhim ahamiyatga ega.

Adabiyotlar:

1. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга қурамыз. Тошкент “Ўзбекистон” – 2017 й.

2. A.I.Talipjanov “Futbol texnikasi” Toshkent 2010y.

3. I.A. Koshbaxtiev “Yosh futbolchilarni tayyorlashda texnik va taktik jarayonlarning ro'li va ahamiyati” Toshkent 2015y.

4. R.A.Akramov “Zamonaviy futbol asoslari” Toshkent 2012y.

